



Діти та Сім'я



Сім'я та домогосподарство

- Більшість людей в Ісландії живуть з іншими членами сім'ї або друзями/сусідами по квартирі, тоді як деякі живуть поодиноці.
- Якщо в будинку живуть кілька людей, то витрати розподіляють, на відмінну від осіб, які живуть окремо.
- Форми сім'ї різноманітні, наприклад: самотній батько з дітьми; подружня пара з дітьми від попередніх стосунків; одностатеві пари з дітьми чи люди, які проживають разом у зареєстрованих стосунках.
- Домашні тварини досить поширені в Ісландії, особливо собаки та коти.
- Літні люди живуть у власному будинку якомога довше. Багато хто отримує послуги від свого муніципалітету, як-от: доставка приготовленої їжі; прибирання в домі; догляд за будинком.
- Будинки пристарілих призначені для людей похилого віку, які потребують багато допомоги та турботи.

Сім'я та домогосподарство – продовження

- Щороку в Ісландії народжується приблизно 4000 дітей. Середній вік жінок, які народжують, становить 28 років.
- Це звичайне явище, коли люди живуть разом, як пара, народжують дітей до одруження.
- Склад сімей різний. Діти часто живуть по черзі з матір'ю та батьком, якщо батьки не проживають разом. Іноді нові подружжя та зведені брати й сестри є частиною однієї сім'ї.
- Одностатеві пари можуть одружуватися, усиновлювати дітей та/або проходити курс лікування безпліддя.
- Самотні жінки також мають можливість усиновити дитину та/або зробити штучне запліднення. www.island.is/ofrjosemi-og-taeknifrjovgun
- В Ісландії заборонено сурогатне материнство.



Mynd frá VMST

Житло

- В Ісландії люди живуть у приватних будинках, двоквартирних будинках, багатоквартирних будинках або на фермах.
- В Ісландії більшість будинків опалюються гарячою водою.
- Будинки побудовані міцно, добре вистояють холод та землетруси.
- Більшість людей живуть у власному житлі, але ринок оренди житла також великий.
- Іноді люди орендують промислові будівлі для проживання, але це може бути небезпечно та завдати шкоди вашому здоров'ю.
 - Під час пожежі може виникнути ситуація високого ризику, оскільки заходи пожежної безпеки для промислових будівель не такі самі, як для житлових будинків.
 - Таке житло називають несанкціонованим, й органи влади можуть його закрити.

Житло - Купівля

- Люди купують квартири чи будинки через агентства нерухомості. Оголошення про продаж житла публікуються в газетах та в Інтернеті. Агентства нерухомості мають захищати інтереси як покупців, так і продавців, та стежити за тим, щоб усе було зроблено законно.
- Можливо отримати позику на купівлю житла в банку або в пенсійному фонді. Проте потрібно мати певні власні кошти для першого внеску за квартиру.
- Покупцям потрібно уважно розглядати типи позик на житло, яке вони хочуть придбати. Позики бувають індексованими або не індексованими, з різними відсотками та на різний термін. www.aurbjorg.is
- Пільгова позика (Hlutdeildarlán) – це ресурс для тих людей, які мають менший дохід та активи, що купують свою першу нерухомість. www.hlutdeildarlan.is
- Ви можете отримати фінансову допомогу від держави для погашення сплачених відсотків за іпотечним кредитом. Вона залежить як від доходів, так і від активів.



Mynd frá VMST

Житло - оренда

- Орендувати житло можна через фізичних осіб, агентства нерухомості або муніципалітети.
- Ісландська студентська служба (Félagsstofnun stúdentanna) в Університеті Ісландії та Університеті Акурейрі здає в оренду квартири студентам університету. www.studentagardar.is, www.festaha.is
- Права особи гарантуються краще шляхом укладення договору оренди. www.stjornarradid.is/library/06-Eydublod/Husaleigusamningur_29012019_FORM.pdf
- Якщо договір оренди зареєстровано (в офісі окружного магістрату Sýslumaður), ви можете подати заяву на отримання житлових пільг.
- Þinglýsing – це офіційна реєстрація документів в органах влади.
- Житлові пільги залежать від доходів сім'ї. www.hms.is/husnaedisbaetur
- Отримати житлові пільги при оренді однієї кімнати чи промислового житла неможливо. www.leigjendasamtokin.is

Житло - Основні витрати

- Якщо ви володієте квартирою чи будинком, ви повинні платити:
 - кошти на погашення позики на житло;
 - податок на нерухомість (житловий податок муніципалітету);
 - за страхування житла (страхування від пожежі та страхування майна);
 - за тепло та електроенергію;
 - за воду та водовідведення;
 - у фонд асоціації мешканців (якщо ви живете в багатоквартирному будинку, ви оплачуєте взаємні витрати за будинок).
- Якщо ви орендуєте квартиру чи будинок, більшість витрат зазвичай включаються в ціну оренди.

Житло - прибирання, вогкість та цвіль

- В Ісландії, зазвичай, тепло всередині будинків і холодно на вулиці, тому утворення вологи на вікнах є нормальним явищем. Це може призвести до утворення цвілі та пошкоджень, тому важливо щодня просувувати вологу, відчиняти вікна і провітрювати приміщення. Взимку також! Вогкість і цвіль руйнують житло.
- Під час прибирання важливо не лити воду на підлогу та нерухомі меблі. Підлога в Ісландії зазвичай паркетна, а нерухомі меблі зроблені з дерев'яних панелей. Занадто багато води може зруйнувати підлогу та меблі. За руйнування нести відповідальність можуть орендарі.
- Звичайне домашнє прибирання включає в себе протирання поверхонь вологою ганчіркою, прибирання підлоги пилососом та її миття вологою шваброю, з віджатою гарячою (мильною) водою. Раковини та сантехніку протирають губкою та відповідними миючими засобами.
- Миючих засобів у наявності багато, та варто обирати екологічно чисті продукти.



Багатоквартирні будинки – зони загального користування та поведінка

- Загальне майно є спільною власністю мешканців багатоквартирного будинку.
 - Зони спільного користування: сходові клітки, сховище для велосипедів та сміття, автостоянка (або гараж) та сад. У місцях загального користування не можна зберігати додаткові предмети, як-от: меблі, техніку, чи шини.
 - Іноді мешканці по черзі пилюються сходову клітку, міняють сміттєві баки та стрижуть газон, але іноді фонд асоціації мешканців купує ці послуги.
 - Сортування сміття на перероблення дуже важливо. У більшості будівель є сміттезбірні баки. Зазвичай сміття сортують на папір, пластик, органіку та інші відходи. Банки, скляні та алюмінієві (харчові) банки також потрібно сортувати та відвозити до пунктів перероблення у вашому районі.
 - Усі відходи, які не підлягають вторинному переробленню потрібно покласти в пакети та щільно закрити перед тим, як сміття буде викинуто в сміттєві баки в комунальній зоні.



Житло - багатоквартирні будинки

- У багатоквартирних будинках є асоціації мешканців. Управління асоціації мешканців (голова та скарбник) обирається. Усі важливі рішення щодо забудови будівлі вимагають схвалення більшості мешканців на зборах.
- Важливо знати правила свого багатоквартирного будинку. Якщо ви не впевнені, просто постукайте у двері сусіда та запитайте — це не проблема.
- У багатоквартирних будинках важлива гарна поведінка, ввічливість та співпраця між мешканцями.

Народження дитини – Право на відпустку по вагітності та пологах

- Відпустка по догляду за дитиною – 12 місяців із 2021 року.
- Кожен із батьків має право на відпустку по догляду за дитиною на 6 місяців, також дозволено передавати до 6 тижнів іншому з батьків.
- Фонд відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами/батьківством оплачує таку відпустку та залежить від доходів. Право на отримання відпустки по догляду за дитиною пов'язане зі співвідношенням часу, проведеного на ринку праці до народження дитини. Люди заробляють собі на ці права.
- Студенти також можуть подати заяву на відпустку по догляду за дитиною в разі народження дитини під час навчання, якщо дотримані умови щодо прогресу навчання.
- Ті, у кого є дитина, але не працюють і не навчаються, можуть подати заявку на отримання допомоги по вагітності та пологах. Ця надбавка не є високою. www.vinnumalastofnun.is/faedingarorlofssjodur

Допомога по догляду за дітьми-інвалідами

- Допомога по догляду виплачується законним опікунам дітей з інвалідністю або з хронічними захворюваннями.
- Вона призначена для фінансової підтримки та покриття витрат, пов'язаних із дітьми та їхнім доглядом. www.tr.is/fjolskyldur/umonnunargreidsalur
- Допомога по догляду може виплачуватися від народження до 18 років.
- Прикладом послуг, які пропонуються батькам дітей-інвалідів, є регулярний *короткочасний догляд* за інвалідами, що дає батькам та іншим членам сім'ї час для відпочинку. Особиста допомога – це, наприклад, коли працівник займається розважальними заходами з дитиною-інвалідом.
- Якщо є підозри, що дитина має відхилення в розвитку, першим місцем відвідування є медичний центр (heilsugæsla) (див. частину 4).

Денний ДОГЛЯД

- Денний догляд за дітьми старше 6 місяців забезпечують доглядальниці (няні). Доглядальниці несуть відповідальність за догляд і виховання, а також за психічне та фізичне благополуччя дітей, які перебувають під їхньою опікою.
- Вони працюють самостійно, але повинні отримати дозвіл на роботу від муніципалітету, який також займається обов'язковим спостереженням та консультуванням доглядальниць.
- Доглядальниці самостійно займаються реєстрацією та прийняттям дітей.
- Плата не є стандартизованою, кожна доглядальниця сама визначає розмір платні, але муніципалітети субсидують частину плати за денний догляд.
- Для того, щоби стати доглядальницею, необхідно виконати певні умови, пройти курси та отримати дозвіл від муніципалітету.

Права дітей та підлітків в Ісландії

- В Ісландії існує 10-річне обов'язкове шкільне навчання. Від 6 до 16 років (1-10 клас).
- Підлітки мають право на середню освіту (16-18 років).
- Батьки несуть відповідальність за відвідування дітьми школи та виконання домашніх завдань.
- Батьки мають як право, так і обов'язок, контролювати та брати участь у навчанні своїх дітей.
- Учні іноземного походження мають право на спеціальні заняття ісландської мови.
- Початкові школи користуються послугами перекладачів та перекладають ключову інформацію для кращого спілкування батьків із вчителями.
- За загальним правилом, діти відвідують школу у своєму окрузі та ходять до класу, який відповідає їхньому віку, незалежно від їхніх здібностей чи попередньої освіти.



Mynd frá VMST

Кілька пунктів, що стосуються прав дітей та підлітків

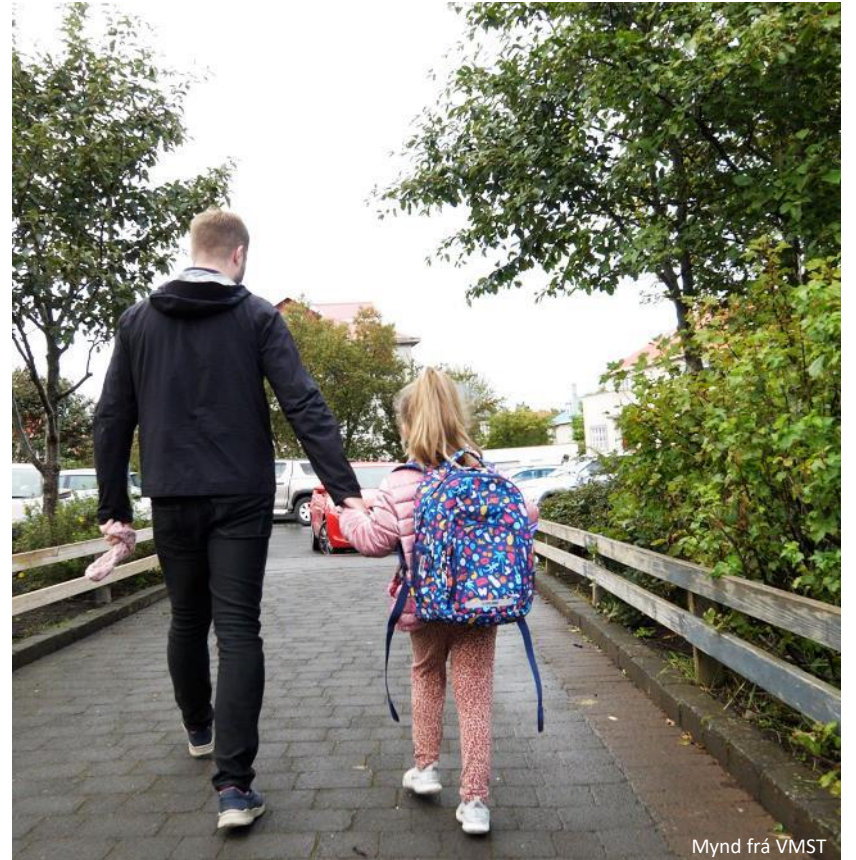
- 10-річна дитина може ходити в басейн самостійно (якщо вона вміє плавати), але батьки зобов'язані не дозволяти дитині, яка не вміє плавати, перебувати в басейні наодинці.
- 12-річна дитина має право на консультацію щодо медичних послуг.
- 12-річна дитина може сама вирішити, чи хоче вона приєднатися до релігійної організації чи вийти з неї.
- 15-річний підліток є незалежною стороною в справах прав дитини.
- 15-річний підліток вважається юридично відповідальним за свої дії. Їхні правопорушення караються.
- Статевий акт з особою молодше 15 років караються законом.
- 16-річний підліток може звернутися за медичною допомогою до лікаря/клініки без відома батьків.
- У рік, коли підлітку виповнюється 16 років, він зобов'язаний сплачувати податки із заробітної плати та робити внески до пенсійного фонду.
- 17-річні підлітки можуть скласти іспит із водіння.
- Особи досягають повноліття в 18 років та стають незалежними і фінансово спроможними.

Конвенція Організації Об'єднаних Націй про права дитини – Кілька важливих пунктів Конвенції

- В Ісландії діє Конвенція ООН про права дитини.
- Про народження дитини необхідно повідомити до Національного реєстру Ісландії(лікар, акушерка чи мати). Імена батьків мають бути зареєстровані, а також інформація про те, чи проживають вони разом. www.skra.is
- Батьки несуть відповідальність за своїх дітей, а діти мають право на опіку.
- Батьки зобов'язані утримувати своїх дітей, тобто: забезпечувати їжею, одягом, житлом та всим необхідним для життя. Батьки зобов'язані утримувати свою дитину, поки підлітки відвідують середню школу (framhaldsskóli), навіть якщо вони досягли 18 років.

Конвенція ООН про права дитини - продовження

- Батьки зобов'язані приймати рішення щодо особистих справ своїх дітей. З віком думка дитини стає важливішою. Дитина 7 років має право висловлювати свою думку.
- Батьки зобов'язані ставити інтереси дитини на перше місце.
- Конвенція про права дитини забороняє насильство та жорстоке поводження з дітьми.
- Дитина має право знати обох своїх батьків і спілкуватися з обома, навіть якщо батьки не проживають разом.



Mynd frá VMST

Виховання

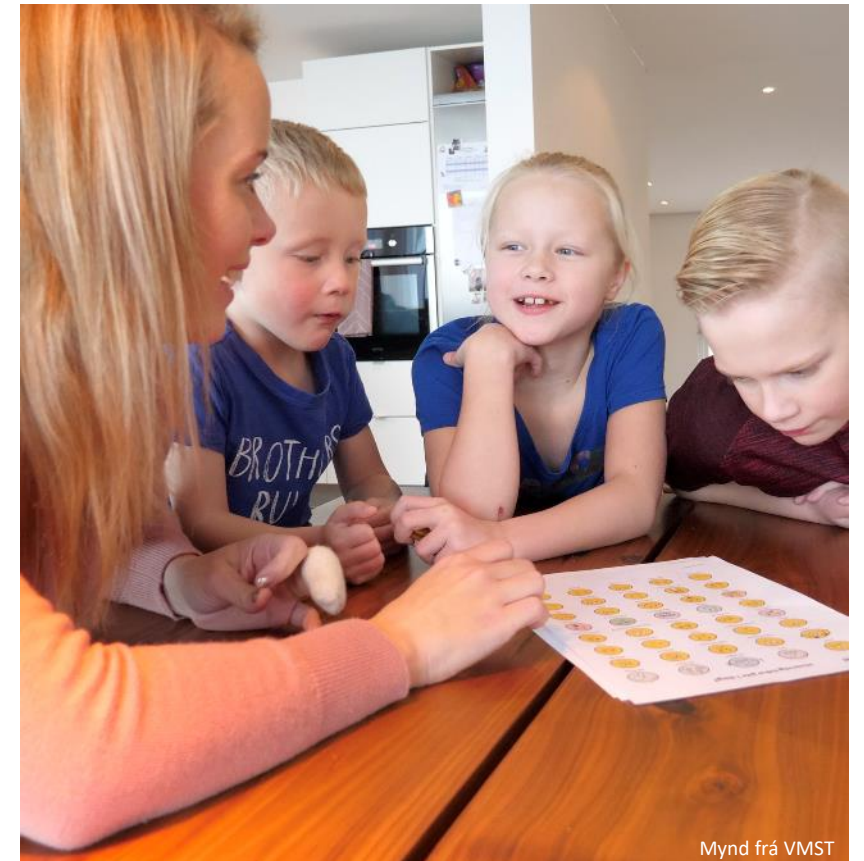
- Ідеї про дитинство та виховання з часом змінилися.
- Сьогодні дитинство – це час для ігор і навчання. Батьки хочуть проводити час зі своїми дітьми та знати якомога більше про те, що відбувається в школі та дозвіллі їхніх дітей.
- Дуже важливою є співпраця між домом та дитячим садком/школою.
- Більшість батьків також хочуть знати друзів своїх дітей та їхніх батьків.
- В Ісландії батьки невимушено спілкуються між собою, часто в соціальних мережах, де обговорюють дозвілля своїх дітей.

Виховання - продовження

- Діти багато чого вчаться поза домом і знаходяться під впливом суспільства. Важливо дозволити дітям висловити свій досвід, ідеї та думки.
- Більшість батьків іноді відчувають, що виховання є важким.
- Тілесні покарання в Ісландії незаконні. Ні вчителі, ні батьки не можуть спричиняти дітям тілесних покарань.
- Центри охорони здоров'я та соціальні служби муніципалітетів пропонують корисні курси для батьків про ефективне виховання та способи розвитку позитивних навичок у дітей.

Наприклад: www.heilsugaeslan.is/serthjonusta/namskeid/uppeldi-sem-virkar

- У вихованні дітей добре мати розпорядок дня й кілька чітких правил щодо того, що дозволено, а що ні, і дотримуватися їх. Щоб зміцнити позитивну поведінку, важливо помічати та хвалити прогрес ваших дітей.



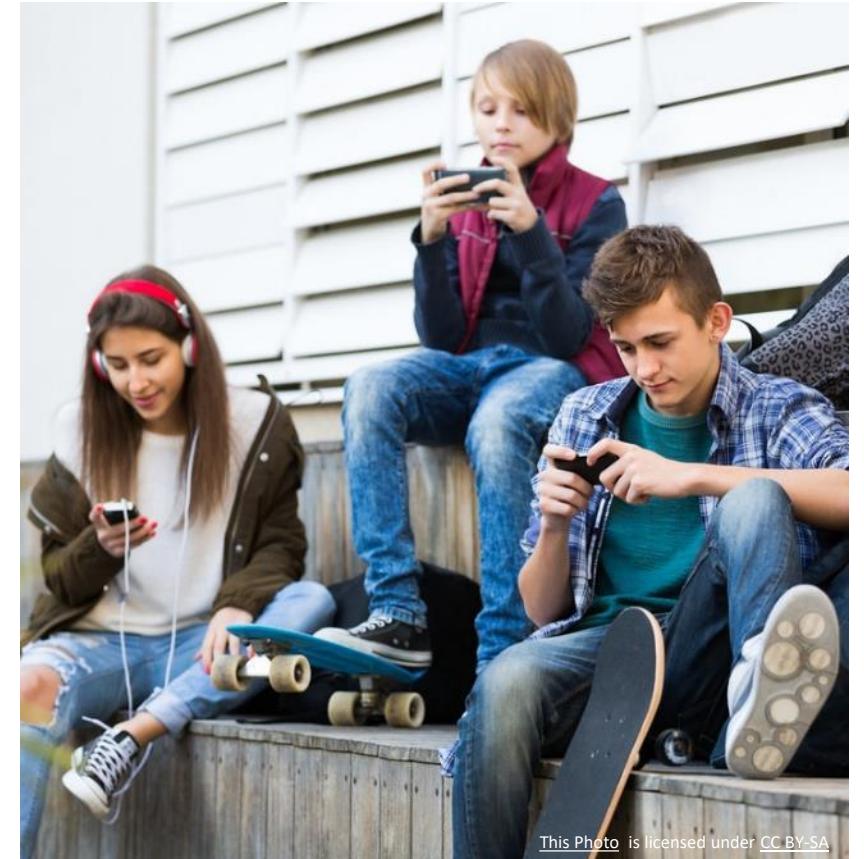
Mynd frá VMST

Виховання - продовження

- СДУГ (синдром дефіциту уваги з гіперактивністю) — це приклад розладу, який може спричиняти дискомфорт та труднощі для дітей як у повсякденному житті, так і в школі. Ви можете отримати допомогу за адресою www.adhd.is
- Веб-сайт www.heilsuvera.is — це загальнодоступна сторінка з великою кількістю корисної інформації та навчальних матеріалів, щодо: фізичного здоров'я, психічного здоров'я та розвитку на всіх етапах життя.
- Крім того, можна отримати пораду від професіоналів чи друзів, читати статті чи книги, слухати лекції, відвідувати курси чи знаходити (достовірну) інформацію в Інтернеті.

Підлітки

- Підлітковий вік, 13-18 років, часто є складним періодом як для підлітків, так і для їхніх батьків.
- У цей час формується самооцінка та молодь є дуже вразливою.
- Дослідження показали, що найкращий спосіб захистити молодих людей від вживання алкоголю та наркотиків – це позитивно проводити час із батьками та приймати участь у спортивних та розважальних заходах.
- Важливо помічати зміни в поведінці підлітків і негайно звернутися по допомогу, наприклад: у школу; клініку; до психолога або до сертифікованої організації, якщо це необхідно.



This Photo is licensed under CC BY-SA

Користування телефоном та екранами дітей та підлітків

- Сьогодні діти ростуть у середовищі, наповненому пристроями та технологічними інноваціями. Якщо використовувати ці пристрої розумно, вони можуть стати частиною гарного виховання.
- Перше знайомство дітей із розумними пристроями завжди має відбуватися під наглядом батьків, які повинні контролювати час перебування дітей перед екранами.
- Надмірне використання екранів може мати негативний вплив. Особливо, якщо воно замінює позитивні різновиди діяльності, такі як: соціальна взаємодія, фізичні вправи, сон і здоровий спосіб життя. Будь ласка, зверніться до інструкцій щодо використання екранів для дітей різного віку. www.heilsuvera.is/efnisflokkar/throskaferlid/uppeldi-barna/skjarinn-og-bornin



Mynd frá VMST

Як довго дітям та підліткам дозволено перебувати на вулиці

- Існують правила щодо того, як довго дітям та підліткам дозволяється перебувати на вулиці:
 - дітям до 13 років заборонено знаходитися на вулиці після 20:00;
 - підлітки віком від 13 до 16 років не повинні перебувати на вулиці після 22:00, окрім випадків, коли вони йдуть додому після дозволеного шкільного, спортивного чи молодіжного заходу;
 - у період з 1 травня до 1 вересня обидві групи можуть перебувати на вулиці ще дві години (до 22:00 та півночі).
 - батьки мають право не дозволяти дітям залишатися на вулиці так пізно. www.samanhopurinn.is

Свободи дітей та підлітків

- Багато людей, хто переїжджає до Ісландії, думають, що діти та підлітки в Ісландії мають багато свободи.
- Діти та підлітки часто грають на вулиці без нагляду, а влітку вони часто залишаються на вулиці до вечора.
- Загалом, ісландське суспільство вважається дуже безпечним, та через невелику кількість населення діти завжди могли вільно пересуватися по околицях, поодинці чи з друзями. Набагато вільніше, ніж у інших країнах.
- Важливо завжди враховувати вік та рівень розвитку дітей, що виходять на вулицю без нагляду, щоби забезпечити їхню безпеку.
- Для дітей важливо мати чіткий розклад, наприклад: конкретний час, коли вони мають бути вдома; час для домашнього завдання; час прийому їжі та сну.

Важлива участь у заходах дозвілля

- Участь у заходах дозвілля, багато в чому допомагає дітям та підліткам, наприклад:
 - робити нові знайомства;
 - вивчення та практикування ісландської мови;
 - здобувати спільний досвід зі своїми однокласниками;
 - розвиток нових навичок.
- Червоний Хрест (Rauði krossinn) та інші організації пропонують гранти на дозвілля для дітей біженців або з малозабезпечених сімей. Через Червоний Хрест також можна залучити гідів або друга для мовної практики. <https://www.raudikrossinn.is/verkefni/innanlandsverkefni/flottafolk-og-innflytjendur/flottafolk-og-innflytjendur/to-do/>
- Важливо відчувати себе частиною спільноти, у якій живеш. Це досягається шляхом участі в тих самих заходах, що й інші люди, де до всіх ставляться однаково.
- У спорті чи інших різновидах діяльності знання ісландської мови не так необхідні, як у школі, тому діти та підлітки мають шанс проявити себе із самого початку перебування в Ісландії.



Служби захисту дітей

- Деякі батьки потребують короткострокової або довгострокової підтримки. Деякі діти занедбані або живуть в умовах, які загрожують їхній безпеці та добробуту.
- Кожен муніципалітет надає послуги захисту дітей для своїх мешканців.
- Роль служб захисту дітей полягає в підтримці сімей та, насамперед, захищати інтереси дитини, незалежно від її походження чи національності.
- Служба захисту дітей намагається розглянути кожен випадок у співпраці з батьками та законними опікунами дитини.
- Це відповідає закону Ісландії про захист дітей та Конвенції ООН про права дитини.
- Урядове агентство з питань захисту дітей контролює роботу служб захисту дітей в Ісландії. www.bvs.is

Служби захисту дітей - Послуги

- Послуги можуть бути у формі порад і рекомендацій, навіть щодо дому, або як допомога з участю дітей у тих чи інших заходах дозвілля.
- В деяких випадках дітей поміщають до сім'ї підтримки на місяць або на довший період у тимчасову прийомну сім'ю. Деяких дітей можуть помістити в прийомні сім'ї на довготривалий термін.
- Служби захисту дітей можуть приймати рішення щодо розміщення дитини поза домом максимум на двомісячний період. Більш тривалі терміни місця розміщення мають розглядатися в судах, тобто окружному (héraðsdómur), а іноді апеляційному суді (landsréttur).

Насильство та недбалість по відношенню до дитини

- Насильство та недбалість можуть мати серйозний згубний вплив на розвиток дитини.
- Дитина, яка живе в умовах сильного страху чи насильства, стає більш вразливою в подальшому житті.
- Якщо матір ставить під загрозу життя своєї ненародженої дитини – це теж вважається за недбалість.
- Як громадськість, так і державні органи зобов'язані повідомляти службу захисту дітей, якщо вони вважають, що дитина:
 - проживає в незадовільних умовах виховання;
 - зазнає насильства чи іншої поведінки, що принижує гідність;
 - несе серйозну загрозу своєму здоров'ю та розвитку.



Недбалість – продовження

- Фізичною недбалістю вважаються такі фактори, як: брак їжі, поганий одяг, що невідповідає погоді та порі року; відсутність гігієни та незадовільне житло. Також не відвідування лікаря та стоматолога, чи відсутність стимуляції розвитку моторики.
- Прикладами недбалого ставлення до догляду та піклування є: залишення дитини вдома однієї на тривалий час, коли вона не досягла повноліття чи зрілості; перебування дитини на вулиці пізніше, ніж дозволено. Це також стосується ситуацій, коли дитина не захищена або знаходиться під загрозою через те, що батьки є під впливом алкоголю або наркотиків, та є недієздатними.

This Photo is licensed under [CC BY](#)

Недбалість – продовження

- Недбале ставлення до навчання – це, наприклад, відсутність контролю відвідування дитиною школи та виконання домашніх завдань. Це включає ігнорування шкільної інформації про особливі потреби дитини. (Підтримку з домашніми завданнями пропонують школи та організації, такі як Червоний Хрест і Армія порятунку)
- Емоційна недбалість – це відсутність емоційної підтримки, безпеки, уваги та мотивації. Це також означає не давати дитині нормальної дисципліни та правил у вихованні.
- Соціальна та професійна занедбаність означає брак ресурсів у школі, медичних закладах та соціальних службах, які би мали відповідати умовам для допомоги людям, що шукають шляхи покращення. Також відсутність реакції на повідомлення про недбалість чи насильство.

Насильство по відношенню до дитини

- Будь-які психологічні та фізичні покарання вважаються насильством, і їх застосування може каратися тюремним ув'язненням.
- Будь-яке насильство в будинку, де є діти, також вважається насильством по відношенню до дітей.
- Насильство проявляється різними способами. Шльопання дітей, удари їх руками або ременем, штовхання або трясіння, використання рук або предметів проти дітей вважається фізичним насильством.
- Будь-яке приниження, наклеп, крики та погрози є психологічним насильством.
- Наслідки застосування насильства по відношенню до дітей описані в документальному фільмі *Let's Talk About Violence* (ісл. *Tölum um ofbeldi*; укр. *Поговоримо про насильство*)
- www.youtube.com/watch?v=WrxnAtUPmMw&feature=youtu.be
- www.kvennaathvarf.is

Служба захисту дітей - повідомлення

- Справи служби захисту дітей часто починаються, коли батьки чи дитина звертаються по допомогу.
- Також надходять повідомлення зі шкіл, дитячих садків, лікарень, медичних закладів, поліції, сусідів чи інших осіб, які турбуються про благополуччя дитини.
- Повідомлення можна подавати анонімно, в електронному вигляді або по телефону.
- Усі, хто працює в державному секторі, зобов'язані повідомляти про будь-які занепокоєння про благополуччя дитини. Ці повідомлення ніколи не є анонімними.
- Усі повідомлення перевіряються. Справи або припиняються, або вносяться пропозиції, як допомогти дитині та її родині.
- Захист дітей та 112 можуть бути повідомлені про ситуацію дитини. Ви повинні повідомити муніципалітет, де проживає дитина, або, в разі крайньої необхідності, звернутися на лінію екстреної допомоги за номером 112.

Служби захисту дітей - Різне

- Головною метою служб захисту дітей в Ісландії є забезпечення добробуту дітей, не в останню чергу шляхом допомоги сім'ям у створенні гарного сімейного життя.
- Не дозволяйте своїм дітям залякувати вас, батьків, службами захисту дітей та не дозволяйте їм робити те, з чим ви не погоджуєтесь. Не припиняйте нормальної дисципліни та правил у вихованні.
- На веб-сайті міста Рейк'явік є корисна брошура кількома мовами про дітей:
www.reykjavik.is/sites/default/files/ymis_skjol/skjol_utgefid_efni/vid_og_bornin_okkar_2018_is_en_baeklingur.pdf

Шлюб: права та обов'язки — кілька пунктів Закону про шлюб

- Одружитися можуть усі, кому виповнилося 18 років і які не одружені.
- Примушувати до шлюбу є незаконним.
- Подружжя мають рівні права в шлюбі та рівні обов'язки один перед одним та своїми дітьми.
- Подружжя повинні разом виховувати своїх дітей та якомога рівномірніше розподіляти домашні обов'язки між собою, а також домашні витрати на підтримку сім'ї.
- Подружжя мають спільні фінанси. Подружжя зобов'язані надавати один одному інформацію про свої фінанси.
- Майно подружньої пари є спільним. Подружжя можуть мати приватні активи, але щоби вони були законними, потрібно укласти та зареєструвати в Магістраті (Sýslumaður) так звану шлюбну угоду.
- Шлюб можуть укласти священник чи голова релігійної організації, також у Магістраті (Sýslumaður) або інший державний службовець (наприклад Síðmennt).



Mynd frá VMST

Спільне проживання (співжиття)

- Коли люди живуть разом як пара, але не перебувають у шлюбі, вони знаходяться в спільному проживанні.
- Ви можете зареєструвати співжиття в Національному реєстрі Ісландії.
- Тоді фізичні особи можуть, наприклад, використовувати податкову картку свого партнера для вирахування податків, але вони не мають таких самих прав, як подружні пари.

Розлучення

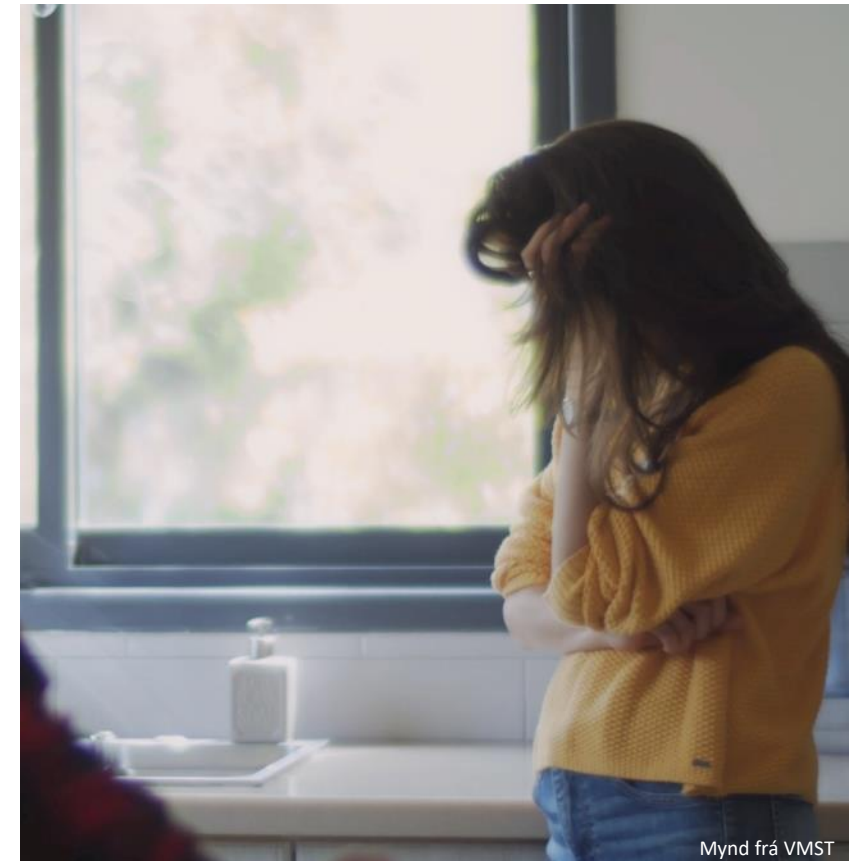
- Подружня пара може подати заявку на розлучення разом або окремо (проживаючи в окремих місцях). Розлучення можна подати протягом шести місяців після початку роздільного проживання. Ви можете зробити це в будівлі Магістрату (Sýslumaður).
- У разі розлучення або подальшого роздільного життя необхідно укласти угоду з працівником Магістрату (Sýslumaður), щодо опіки над дітьми, реєстрації адреси та виплати аліментів. Представник Магістрату (Sýslumaður) скликає батьків на зустріч або онлайн-слухання.
- Коли пари, які мають спільних дітей, розлучаються, батьки зазвичай отримують спільну опіку.
- У разі розлучення посвідка на проживання на підставі шлюбу втрачає силу. Особі потрібно подавати новий запит на посвідку на проживання, якщо є зацікавленість у продовженні проживання в Ісландії. www.utl.is

Виплати аліментів

- Один із батьків, з яким, у законному порядку, проживає дитина, може вимагати аліменти від іншого з батьків, для покриття витрат на утримання дитини.
- Базові аліменти на дитину з 1 січня 2022 року становлять 38,540 ISK.
- Аліменти на дитину є правом дитини, і вони повинні використовуватися для забезпечення дитини їжею, одягом та житлом.
- Якщо дитина народжена в батьків, що спільно проживають чи є не одруженими, вони можуть укласти договір аліментів.
- Батьки можуть самостійно займатися збором та виплатою аліментів.
- Державна установа соціального страхування також може виступати посередником у виплаті аліментів, за запитом від батьків. Подати заявку можна тут www.tr.is
- Інформація тут www.island.is/medlag

Насильство у стосунках

- Насильство заборонено законом у Ісландії. У тому числі домашнє, у романтичних стосунках, у партнерів та в подружжі.
- Що за законом вважається насильством?
 - Насильство над іншою людиною фізично, сексуально, психологічно та/або фінансово.
 - Спричинення страху або травми іншій людині.
 - Ізолювати іншу людину або психологічно руйнувати її.
 - Шльопання дітей або ляпаси.
- **Насильство в стосунках (домашнє насильство)** відбувається, коли винуватець насильства пов'язаний із вами, наприклад, є партнером, колишнім партнером, членом сім'ї, другом чи опікуном.



Mynd frá VMST

Насильство та допомога

- Ісландська поліція серйозно ставиться до домашнього насильства, а також до інших видів насильства. Ви завжди можете зателефонувати за номером 112.
- На сайті www.112.is ви можете долучитися до онлайн-чату в режимі реального часу з оператором екстреної допомоги та отримати допомогу чи інформацію.
- 1717 — це номер телефону екстреної допомоги Червоного Хреста, та долучитися до онлайн-чату можна на сайті www.1717.is . Вони надають психосоціальну підтримку та рекомендації щодо вирішення проблем.
- Насильство – це коли хтось робить щось, що завдає вам болю або завдає вам дискомфорту. Насильство має місце незалежно від статі, віку, орієнтації чи іншого. Насильство може бути, наприклад, психологічним, фізичним, сексуальним, фінансовим чи цифровим.

Допомога при насильстві – прод.

- **Kvennaráðgjöf** (консультація для жінок). Там надають безкоштовні юридичні та соціальні консультації для жінок та чоловіків. Немає необхідності надавати особисту інформацію. www.kvennaradgjofin.is
- **Kvennaathvarf** (жіночий притулок) працює в Рейк'явіку для жінок і дітей, які були змушені покинути свій дім через насильство. Ви можете залишитися там і отримати консультацію та підтримку. www.kvennaathvarf.is
- **Bjarkarhlíð** у Рейк'явіку та **Bjarmahlíð** у Акурейрі є центрами для жертв фізичного, психологічного або сексуального насильства. Ці центри доступні як для чоловіків, так і для жінок. Там інформують, надають консультації та підтримку. www.bjarkarhlid.is та www.bjarmahlid.is
- **Stígamót** це консультаційний центр і центр підтримки для жінок та чоловіків старше 18 років, які стали жертвами будь-якої форми сексуального насильства www.stigamot.is
- **Heimilisfriður** є центром знань про насильство, яке відбувається в стосунках, та центром лікування чоловіків і жінок, які вчинили насильство. www.heimilisfridur.is

Наслідки насильства

- Ставши жертвою насильства, може мати довготривалі негативні наслідки для потерпілих.
- Діти сильно страждають, коли стають свідками домашнього насильства, наприклад, між батьками. Наслідки можуть тривати дуже довгий час і можуть викликати в дітей та підлітків почуття невпевненості, тривоги та страху.
- В Ісландії вважається ненормальним і неправильним піддавати інших членів сім'ї насильству. Незважаючи на те, що ці питання часто є делікатними, усі люди мають отримати допомогу та не повинні продовжувати жити в середовищі насильства, будь-то людина, що спричинила насильство, жертва чи діти, що були свідками.

Рівність прав та можливостей

- Правові положення щодо рівності та рівних можливостей є основною частиною ісландського законодавства.
- Рівність для всіх є важливою цінністю в ісландському суспільстві. Це означає, що всі вважаються рівними, незалежно від їхньої статі, віку, кваліфікації, культурного походження, національності, інвалідності, релігії, гендерної ідентичності чи сексуальної орієнтації.
- За останні десятиліття гендерна рівність значно просунулася вперед. На ринку праці значно більше жінок, ніж раніше, та сьогодні кількість жінок у трудовому колективі дорівнює кількості чоловіків.
- Однак деякі професії залишаються переважно жіночими, хоча уряд закликає як чоловіків, так і жінок шукати освіту в різних галузях.
- В Ісландії діє асоціація жінок іноземного походження. www.womeniniceland.is
- Управління з питань рівності опублікувало буклет кількома мовами з важливою інформацією для іммігрантів в Ісландії. <https://www.jafnretti.is/is/samfelag-og-vinumarkadur/rettur-thinn/rettur-thinn-mikilvaegar-upplysingar-fyrir-innflytjendur-a-islandi>



Домашнє життя

- Домашнє життя в Ісландії, як і в інших суспільствах: люди ходять на роботу чи школу, приходять додому, готують вечерю, займаються домашніми справами чи відпочивають.
- Участь у заходах дозвілля широко поширена в Ісландії як серед дітей, так і дорослих. Багато жінок і чоловіків регулярно займаються спортом, до або після роботи. Багато з них також залучені до інших соціальних заходів, хорів або волонтерської діяльності.
- Пари з дітьми часто розподіляють свій час порівну між своїми індивідуальними захопленнями чи режимами фізичних вправ і тим, хто повинен їздити та забирати дітей із їхнього дозвілля.

Утилізація

- Люди в Ісландії часто використовують сторінки Facebook або певні веб-сайти, щоби купувати та продавати вживані речі, наприклад одяг, меблі, іграшки, обладнання та автомобілі.
- Також є багато секонд-хенд магазинів, де можна придбати одяг, предмети інтер'єру та меблі за низькими цінами. Góði hirðirinn — це велика мережа секонд-хенд магазинів, весь прибуток від продажу товарів, спрямовується на підтримку благодійних заходів.
- Червоний Хрест керує магазинами, які торгують секонд-хендом.
- Kolaportid працює у вихідні дні, це великий ринок у центрі Рейк'явіка, де продають продукти харчування, нові та секонд-хенд речі. Люди можуть зарезервувати стенд, щоби продавати там речі. www.kolaportid.is
- Sorpa — це компанія, яка керує кількома центрами перероблення відходів у столичному районі Рейк'явіка. Туди ви можете відвезти все, що потребує перероблення або безпечної утилізації. www.sorpa.is



Mynd frá godihirdirinn.is

Відпочинок

- На веб-сайті Червоного Хреста є список безкоштовних та дешевих розважальних заходів, доступних у столичному районі Рейк'явіка.
- Бібліотеки можна знайти по всій Ісландії. Там люди можуть знайти книги різними мовами, зокрема дитячі. Бібліотеки мають затишні куточки для читання та чудові умови для дітей, щоби грати та читати книги.
- Деякі бібліотеки також мають доступ до комп'ютерів, 3D-принтерів, швейних машин та інших послуг.
- Бібліотеки також проводять різноманітні культурні заходи. www.borgarbokasafn.is

Відпочинок - продовження

- Басейни в Ісландії доступні для всіх статей. Басейни можна знайти по всій Ісландії, та їх дуже багато в столичному регіоні Рейк'явіка.
- Плавання — доступне й корисне заняття. В ісландських басейнах є гідромасажні ванни та парова лазня, а також часто є водні гірки та іграшки для дітей. Плавання є важливою частиною ісландської культури.
- Плавання є обов'язковим предметом в ісландських початкових школах, та іноді басейни пропонують уроки плавання для дорослих.
- У басейнах є окремі роздягальні для чоловіків і жінок. Перед входом у басейн усі приймають ванну без купальника, що в Ісландії не є проблемою.
- Діти можуть ходити в басейн самостійно з 10 років, але тільки за умови, що вони вміють плавати. Опікуни завжди несуть відповідальність за своїх дітей у басейні.



Mynd frá VMST

Відпочинок - продовження

- По місту та в малих містечках є багато дитячих майданчиків. Ігрові обладнання також часто можна знайти на відкритих майданчиках, а деякі мають барбекю грилі на відкритому повітрі.
- Піші прогулянки є дуже популярними, та по всій країні є багато цікавих пішохідних стежок і зон відпочинку на свіжому повітрі. У районі Рейк'явіка є популярними поїздки до Лаугардалур (Laugardalur), Еллідаурдалур (Elliðaárdalur), Хейдморк (Heiðmörk) й Оскьюлід (Öskjuhlíð). Але необхідно носити відповідне взуття, яке підходить для піших прогулянок.
- Велосипедні прогулянки є відмінним літнім заняттям, а в районі Рейк'явіка є багато велосипедних доріжок.
- Наутхольсвік (Nauthólsvík) у Рейк'явіку має рукотворний пляж із гарячою водою, що впадає в море. Коли хороша погода, гарною ідеєю є відправитися на пляжі. Цікавий факт, деякі люди купаються в морі цілий рік.
- Сімейний парк-зоопарк Húsdýragarðurinn знаходиться в Лаугардалурі в Рейк'явіку. Там можна побачити ісландських сільськогосподарських тварин і кількох диких тварин. У парку також є різноманітні ігрові майданчики для дітей.



Відпочинок - продовження

- Влітку багато людей подорожують по країні або їдуть на дачу. Орендувати дачі можна через профспілки.
- Влітку в різних місцях проводяться міські ярмарки. У перший день літа (Sumardagurinn fyrsti) в районах і містах проводяться розважальні заходи для дітей. У Національний день Ісландії (17 червня) в усіх муніципалітетах — великі святкування. У серпні Рейк'явік святкує великі події, як-от «Ніч культури» та «Гордість Рейк'явіка».
- Організація з навчання рідною мовою для дітей (Móðurmál) пропонує уроки рідної мови для дітей із різних країн.
- У більшості церков недільна школа для дітей працює щонеділі вранці. У багатьох релігійних організаціях проводяться дитячі заходи.

Відпочинок - продовження

- Багато людей взимку катаються на лижах. Діти дуже люблять кататися на санках зі схилів.
- Національний театр (Þjóðleikhúsið) і міський театр Рейк'явіка (Borgarleikhúsið) — найбільші професійні театри в Ісландії. Вони пропонують різноманітні театральні постановки, у тому числі для дітей. Влітку театральні групи для дітей працюють та гастролують країною.
- Награ — національний музичний зал і конференц-центр, що розташований біля гавані Рейк'явіка. Тут проходять різноманітні концерти та оперні вистави.
- В Ісландії багато кінотеатрів. Дитячі фільми дублюються ісландською мовою, але інші фільми мають ісландські субтитри.
- В Ісландії є численні музеї з різноманітними виставками.



Відпочинок - продовження

- Багато людей ходять у торгові центри чи центри міста. Також часто відвідують друзів та рідних.
- Поїздки за морозивом — весела традиція, що є актуальною навіть взимку. Затишні вечори — це вечори, які сім'я проводить разом, щоби подивитися веселий фільм чи пограти в настільну гру, смачно повечеряти або почастувати.
- Facebook широко використовується в Ісландії для реклами продуктів і подій. Розважальні події для дітей та дорослих перелічено в розділі "Події" (Events).
- У Facebook також є багато груп, які рекламують продукти та послуги за доступною ціною або безкоштовно. Міські райони та муніципалітети також мають групи у Facebook, де люди можуть задавати питання та спілкуватися на різні речі, щодо району чи міста.

Корисно знати – багато речей є онлайн

- В Ісландії ви можете знайти інформацію про більшість речей в Інтернеті.
- Усі компанії мають веб-сайт, на якому можна знайти інформацію про години роботи, послуги та ціни.
- Ви також можете купити квитки на концерти, кіно та театр онлайн та отримати електронний квиток.

Веб-сайти

Відео про права дітей-інвалідів в Ісландії

- Ісландська 1: <https://youtu.be/N-vRkyMWDyg>
- Ісландська 2: <https://youtu.be/ZEBelSwz1og>
- Ісландська 3: https://youtu.be/dkwt7U_Ukvs

- Польська 1: <https://youtu.be/yrH8EStyOxA>
- Польська 2: <https://youtu.be/9TjOeuPNW-M>
- Польська 3: <https://youtu.be/MFZkV6iBxPw>

- Арабська 1: <https://youtu.be/Ws2knub159s>
- Арабська 2: <https://youtu.be/f0Fc2klr69k>
- Арабська 3: <https://youtu.be/3Oxrm32IPo8>

- Англійська 1: <https://youtu.be/sl10sJeLiQo>
- Англійська 2: <https://youtu.be/5v431cpjQB8>
- Англійська 3: <https://youtu.be/8tzltnVcJWk>

- Іспанська 1:: <https://youtu.be/eP6aA2JxThA>
- Іспанська 2:: <https://youtu.be/1BbVrmBsMK8>
- Іспанська 3:: https://youtu.be/bky0P_CUYAw

www.112.is

www.1717.is

www.adhd.is

www.aurbjorg.is

www.bjarkarhlid.is

www.bjarmahlid.is

www.borgarbokasafn.is

www.bvs.is

www.facebook.com/Midjamalsoglaesis

www.facebook.com/samtokleigjenda

www.festaha.is

Веб-сайти – продовження

www.heilsugaeslan.is

www.heilsuvera.is

www.heimilisfridur.is

www.hlutdeildarlan.is

www.hms.is/husnaedisbaetur

www.island.is

www.jafnretti.is

www.kolaportid.is

www.kvennaathvarf.is

www.kvennaradgjofin.is

www.leigjendasamtokin.is

www.mcc.is

www.ns.is

www.raudikrossinn.is

www.reykjavik.is

www.samanhopurinn.is

www.skra.is

www.sorpa.is

www.stigamot.is

www.stjornarradid.is/

www.studentagardar.is

www.syslumenn.is

www.tr.is/fjolskyldur/umonnunargreidslur

www.utl.is

www.vinnumalastofnun.is/faedingarorlofssjodur

www.womeniniceland.is



Stjórnarráð Íslands
Félagsmálaráðuneytið